

tično udejstvoval. Ta pregled mora potrditi sresko načelstvo. Prošnje morajo biti kolikove s kolkom za Din 5.—

Učitelji bodo imeli popolno oskrbo na banovinskih vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Za delno kritje stroškov te oskrbe plačajo učitelji ravnateljstvu banovinske vinarske in sadjarske šole ob pričetku tečaja 200 dinarjev za prvi in drugi del in 120 dinarjev

ob pričetku tretjega dela tečaja za tretji del. Kraljevska banska uprava je z odlokom III. No. 2117/1 z dne 14. marca 1936. vsem učiteljem, ki bodo sprejeti v tečaj in se bodo predpisanih predavanj ter praktičnih vaj redno udeleževali, odobrila dopust za prvi del tečaja, to je od 20. aprila do vstetega 16. maja 1936. Ta dopust se ne všteje v redni letni odmor.

Primate denuncianta!

V proračunski debati v parlamentu se je prosvetni minister Stošovič v svojem poročilu dotaknil tudi revizije disciplinskega postopka s sledeče konstatacijo: »Pripomniti imam še, da se mi v interesu osnovne šole in njenih učiteljev zdi zelo potrebna izprememba določb o disciplinskem razsojanju učiteljev narodnih šol. To je edina kategorija državnih uradnikov, ki se za disciplinske prestopke sodi brez formalnega sodišča zgolj z odlokom sreskega načelnika. (Podčrtal jaz!) Tako imenovani disciplinski odbor ima samo značaj posvetovalne korporacije, njegova sodba pa ni obvezna za pravosodno ministrstvo. Hotel bi, da se disciplinsko razsojanje učiteljev vrši z nezadovoljstvom izpremembam po istih načelih kakor naproti uradništvu splošne državne uprave v dveh instancah: pred banovinskim disciplinskim sodiščem in pred vrhovnim disciplinskim sodiščem pri prosvetnem ministrstvu. V tem pogledu je predložen izpreminjalni predlog za letošnji finančni zakon.«

To je pač jasen dokaz, da se že vrhovna prosvetna uprava zaveda, koliko krivic je bilo storjenih učitelstvu vselej takrat, ko je nastopila doba procvitajočega denunciantstva. Kajti, če bi tega ne bilo, bi ne padle gorenje važne besede na tako važnem forumu kakor je.

Kdo more danes zanikati, da niso baš učitelji tiste tihe celice na našem podeželju, iz katerih izhaja vse kulturno prizadevanje za lepši obraz in boljše bodočnost naše vasi. V stiku s ljudstvom pa si še tako dober učitelj sčasoma »prisluži« vsaj enega, če ne že več ljudi, ki prično ljubosumno gledati na njegovo delo. Učitelj, ki res dela, ki ne spi in ki aktivno posega v javno življenje, mora slej ko prej zadeti na kakšnega individua, ki mu pričenja lepega dne metati polena pod noge.

In denunciant se je rodil! Kakšno bo njegovo delo? Oprtil si bo koš, do vrha napolnjen z ljuliko, hinavstvom, sovraštvom in intrigantstvom ter vse te »dobrine« pričel sejati po njivah, ki jih je preoral učitelj. Njegovo delo je vselej uspešno, kajti pravkar nasteti plevel se kmalu razbohoti, da več ali manj zatre zdravo rast.

Kaj sledi? Nejevolja, jeza, polivanje žolča, živčna razdraženost in še nešteto bolezn, ki jih je porodilo denunciantstvo, so šele uvod v razne zagovore in šikane, ki jih izzovejo ovadbe denuncianta na prosvetno oblast.

Za učitelje, ki so že imeli čast lomiti kopje s takimi tribunami ustrahovalne metode, ostane v premislek, kajpa kljub določbam zakona o narodnih šolah, sporno vprašanje, kdaj jih more nadrejena šolska oblast klicati za »krivice«, ki se jih sploh ne zavedajo. So pa na našem podeželju ljudje, ki imajo časa na pretek in dosti volje ter tudi interesa, da sleherni »učitelj prestopke« pretresajo z načelne platí svojega osebnega naziranja, ki ga znajo v dosego svojih umazanih stremiljenj uravnovesiti z okorelimi določbami zakona o narodnih šolah. Tako so znani slučaj, da se učitelj, svest si svojega vzvišenega poslanstva, ni hotel vpreči na povelje takšnega tribuna v njegov politični voz, pa je že prišel v opreko z naziranjem tribuna, ki ga je za plačilo pričel zasledovati v šoli in izven nje po vzgojenih vohunih in mu končno napravil s svojimi gnusnimi ovadbami nezaželjene sitnosti. Znan mi je slučaj, ko je učitelj s palčico, s katero je učenec na stenskem zemljevidu razkazoval zemljepisne znake, mimogrede opozoril učenko na njeno nepazljivost in motenje pouka. Napravil je »dejanje«, ki ga zakon o narodnih šolah zabranjuje. A učenik oče, znan izsiljevalec in pijanec je napisal učitelju pismo ter zahteval Din 200.—, sicer da ga bo ovadil pristojnim oblastem, ker je z »udarcem« napravil učenki na roki poškodbo. Učitelj se je zavedal, da je storila palčica samo rahel in omeben vreden opomin in kajpa ni reagiral na to izsiljevalno pismo. Kmalu pa se je moral za to »poškodbo« zanimati na sodišču, kamor je bil pozvan na zadevno ovadbo. Tam, kaj pa so s pomočjo zdravniškega pregleda ugotovili, da je imela učenka na roki poškodbo, ki je izvirala iz opekline na zapetju, torej na najobčutljivejšem mestu roke. Prebrisani roditelj in iniciator njegove ovadbe sta bila torej le premalo prebrisana, ko sta učenki namazala roko na tem občutljivem mestu z neko jedko tekočino, ki je pustila sicer sledove, a ne v podplutbi (udarec!), temveč v mehuru in značilni rdečkasti koži v njegovi okolici (opeklina!). Vem, vsega tega bi ne bilo treba, če bi se ta učitelj iz principa niti ne dotaknil s palčico učenke, toda najboljši pedagog stori časih v okoliščini težkih razmer (prenapolnjen razred itd.) malo pogreško. In še to: ovaditelj je vložil ovadbo po nasvetu tribuna, kateremu je bil učitelj trn v peti radi tega, ker ni trobental v njegov politični rog. Le-ta je očetu pomagal pri zasnovi tega umazanega dejanja in žel z njim vred tudi zasluženo sramoto ter si prislužil legitimacijo denuncianta.

Kako se rešiti takšnega in podobnega zla? Ze z omenjenimi besedami ministra prosvete o reformi disciplinskega postopka za učitelje sem namignil na zelo aktualno vprašanje v vseh reformativnih načrtih zakona o narodnih šolah. Potrebno bi bilo, da po sed-

mih letih dobi naš zakon o narodnih šolah tudi pravilnik, ki naj uredi še nenačeta vprašanja v tem pogledu.

Češče se je že zgodilo, da je imel denuncirani učitelj opravka s predstojniki, ki niso znali življensko tolmačiti paragrafa in ločiti oklepa sporne zadeve na neštevilno sestoje obročke. Bili pa so tudi ljudje, ki so se vživel v položaj in razumeli vso »sporno zadevo«. Le-ti so bili zares prežeti s praviim socialnim čutom, ki pa jih ni obvladal samo v momentih presoje, temveč so se z vso upravičenostjo ozirali nazaj k povodom »dejanj«, »krivic« in »prestopkov«.

Toda kakor je bilo po eni plati denunciranemu učitelju s tem vseeno prizadejanih polno moralnih udarcev in nepotrebne žalosti, tako je tudi predstojnikom bilo po drugi plati naloženega mnogo nepotrebne dela in raziskovanja za prazno stvar.

Kolikor mi je znano ima naša poštna uprava v Ljubljani poseben nabiralnik za pritožbe. Tudi železniška uprava je vodila pred časom (a jo najbrže še tudi danes!) knjigo za pritožbe. Ali se ne bi dalo uvesti nekaj podobnega tudi v naši prosvetno-personalni politiki?

Vzemimo primer, da se je moral denuncirani učitelj za neosnovano denunciacijo osebno zagovarjati pri nadrejeni prosvetni oblasti. Bil je pozvan v urad. Ker je za tisti dan prekinil pouk v svojem razredu, je trpel pouk. Potovanje iz oddaljenega kraja službovanja je bilo združeno z materialnimi izdatki, ki mu jih ni nihče povrnil, četudi je v zagovoru dokazal svojo nedolžnost. Za ime denuncianta po sedanjem disciplinskem postopku niti ne izve. Toda četudi bi zanj zvedel, mu s tem ni prav nič pomagano, ker nima pravice obračunati z njim po civilno pravni poti, da bi si pred kompetentnim forumom zaščitil svoje ime, čast in položaj. Ako se izkaže, da je denunciant vložil zoper njega lažno ovadbo, se ista z učiteljevim zagovorom vloži v arhiv — in zadeva je za prosvetno oblast urejena.

Ali pa je tudi za učitelja, ki je bil moralno in materialno oškodovan? Ali naj bo učitelj izpostavljen, da se bo moral časih na takšen način zagovarjati za denunciacije petine, četrte, ali celo tretjine ljudi, ki so v njegovem šolskem okolišču iz bog si ga vidi kakšnega vzroka napram njemu nerazpoloženi? Ali bi ne bilo zanimivo nasloviti na učiteljsko zadevno anketo, ki bi pokazala, koliko krivic in gorja je pretrpelo po nedolžnem in na lažne ovadbe denunciantov?

En sam odlok ministra prosvete bi v tem oziru napravil konec vsem takim nezrelim pojavom. Danes, ko imamo v skupščini tudi ljudi iz naših vrst, bi bilo potrebno, da zastavimo na tem mestu ves svoj vpliv za uresničenje sledeče »novotarije« v prosvetno-personalni politiki.

Obvezo naj bi se uvedla pri upravitelstvih vseh narodnih šol knjigo za pritožbe. V to knjigo bi smel na zahtevo vsak občan šolske občine vpisati svoje pritožbe. Upraviteljstva naj bi mesečno informirala nadrejene šolske oblasti s prepisi teh pritožb o vpiših v knjigo ter obenem že ev. tudi pristavila k pritožbam svoj komentar. Na ta način bi se z medsebojno uradno prepisno kmalu ugotovilo, je-li pritožba stvarna in resnična ali ne, zasluži li toženi učitelj, da se uvede proti njemu disciplinski postopek ali ne. S tem bi pristedito učiteljsko mnogo nepotrebnih izdatkov, ovađustvo in denunciantstvo pa bi samo po sebi prenehalo, ker bi bilo potrebno nastopiti v pozitivnih primerih vsakemu tožitelju zares odkrito in močito. Vsaka pritožba naj bi se smatrala kot javna zadeva in v knjigo za pritožbe naj bi se k vsaki pritožbi nalepil tudi kolek, ki ga predvideva čl. 33. finančnega zakona. Proti tožitelju, ki bi zlorabil knjigo z lažnimi vpisi, naj bi obča upravná oblast postopala policijsko.

Toliko se danes piše v naših stanovskih listih o raznih perečih vprašanjih naše stanovske politike! Menim, da bi se z uvedbo predlaganih knjig za pritožbe razčistilo marsikakšno doslej še nerešeno poglavje v žalostni povestnici našega stanu. Zares in pravično ožigosani učitelji naj bi prejeli zasluženo kaznen, ostali pa bi s to uvedbo pridobili na ugledu in času, ki ga v teh žalostnih dneh gospodarske krize naše učiteljske nujno potrebuje za uspešno delo v prid naše vasi, ne pa v izgubo za prazne marne raznih denunciantov.

Primate denuncianta! Uvedite predlagane knjige za pritožbe in hinavci ter intriganti se bodo poskrili v svoje umazane brloge, kjer jim je mesto!

Veliki ruski pesnik J. A. Krylov je napisal:

»Čim slabši po naravi je kedó, tem bolj jezi na druge se, nebore! Povsod in v vseh ljudeh on vidi le slabó, a on je prvi, ki z nikomer se ne more.« Ko bomo imeli tudi učitelji zaželeno knjigo za pritožbe in ko bo z njimi vred v veliki meri urejen tudi naš disciplinski postopek, bomo s tem pesnikom vred lahko zapeli:

»Zavistniki na vse, kar le uzrejo kod, od nekda lajati hitijo; a ti kar pojdi svojo pot. Polajajo in se — zgubijo.

Lojze Zupanc

Znana solidna trrdka

A. ŽLENDER

Ljubljana, Mestni trg 22

naznanja cenjenim damam in gospodom, da je dospela ogromna količina krasnega volnena blaga za damske plašče, kostume in obleke. Za gospode pa najfinejši kamgarn, blago za površnike in športne obleke

Brezobvezen ogled!

Najsolidnejši nakup!

Splošne vesti

— Zelo aktualno predavanje. — »Slovenska šolska matica« priredi v kratkem prezanimivo javno predavanje pod naslovom: »Delo v poklicni svetovalnici«. Predaval bo g. Vlado Schmidt, ki je lansko leto dobil diplomu iz pedagoške skupine na ljubljanski univerzi in sedaj študira psihotehniko v Pragi. Poklicna svetovalnica, ki si jo vroče želimo tudi Slovenci, je današnji dan zadeva, katero bi morala vsestransko poznati zlasti učitelj in učiteljica. Predavatelj, jako simpatičen in brihten mladenič, ba na osnovi živih izkušenj pojasnjeval resnični potek poslovanja v moderni svetovalnici. Predavanje se bo vršilo v četrtek, 26. marca ob 6. uri v predavalnici instituta na univerzi.

ZAKLJUČEK KMETSKO NADALJEVALNE ŠOLE V BRASLOVČAH.

Kmetško nadaljevalna šola v Braslovčah, ki je počela s poukom 27. XI. 1935., je končala v nedeljo 8. III. 1936. Ze takoj v početku se je pokazalo, da je zanimanje za šolo dovolj veliko in prav lepo število fantov je obiskovalo pouk redno tedensko dvakrat po 4 ure. Istčasno se je vršil in zaključil tudi gospodarski krožek. Vsi predavatelji so se izredno pohvalno izražali o zanimanju fantov za pouk, kar je vsekakor dober znak današnjih razmer

in ki pokaže učitelju tudi pot, po kateri naj krene, da bo z narodom v stiku. Kmet zna ceniti učiteljeve praktične napotke, ki mu jih je podal.

Poučno ekskurzijo smo priredili na vinarsko šolo v Maribor ter tovarno dušika v Ruše. Z zanimanjem so si vse to ogledovali. V naše zadovoljstvo, v zadovoljstvo gojencev in gojenk je končala šola in prepričan sem, da že mislijo tudi na naslednjo zimo.

Da imajo kmetško nadaljevalne šole velik pomen za našo kmetško mladino, je izven vsakega dvoma, le sloneti morajo na praktični podlagi in upoštevati lokalne razmere ter potrebe.

Ob zaključku šole smo priredili mal slovesen zaključek. Razred smo nekoliko okrasili, po uvodnih mislih besedah sta dve dekletki deklamirali primerni pesmici, dve recitaciji, dve demonstraciji fantov o živinoreji, travištvu in hmeljarstvu, pesmica mešanega zbora, ki sem ga kar v naglici sestavil s fanti in dekleti, zahvalne besede enega gojencev, zahvalne besede gojenk, nato pa skromna zakuska v sosednjem razredu, katerega smo, oziroma so gojenke že prej pripravile. Vse za to zakusko so fantje in dekleta prinesli sami, pripravile same in v prijetnem pomenku, par pesmicah, smo se razšli. Ostal je pa vsem lep spomin na šolo in njen zaključek.

Š. Ljubo.

Cisti

o učiteljsstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Na Japonskem hodi 99% šoloobveznih otrok v šolo. Univerz je že 45. Osnovnošolski otrok mora poznati poleg japonske abecede in latinice še 2000 črk kitajske pisave. Od srednješolcev zahtevajo, da obvladajo že 5000—6000 črk. Japonski učenci in dijaki so tako preobloženi z učenjem kot nobeni drugi na svetu. Zato pa je okrog 3200 samomorov letno. Na univerzah zahtevajo toliko, da ne izdela niti tretjina dijaštva končnih izpitov. Ni zgolj slučaj, da nosi skoro vsak japonski dijak naočnike. — Samo l. 1933. je izšlo na Japonskem 24.025 knjig. — (»Tagespost« od 10. III.)

— I »Vpliv gospodarske krize na naše strokovno nadaljevalno šolstvo in njegova potreba« je naslov daljšemu, temeljitemu članku v »Obrtnem glasniku« od 1. III.

— I Kritja vseh stvarnih potreb za ljudske šole, tudi stanarina, se prenesejo z upravnih oz. šolskih občin na banske samouprave, upravne občine pa bodo vzdrževale šolska poslopja. (»Slovenec« od 13. III.)

— I O beračenju šolskih otrok piše »Kmet-ski list« od 11. III.

— I Med šolsko mladino v Mariboru se je zopet pojavila davica. (»Kmet-ski list« od 11. III.)

— I O nujni potrebi reorganizacije disciplinskih podpisov, o kateri je govoril tudi minister prosvete, piše »Pohod« od 10. III. Članek zaključuje s tem-le odstavkom »Dajte učitelju stalnost, dajte mu možnost obrambe in jamstva, da se ne more nihče nekažno-ovno obregniti ob njegovo delo, pa boste lahko zahtevali, da bo vršil ono delo, ki ga od njega pričakujete in s pravico zahtevate!«

— I Okrožnico banske uprave, ki govori o tem, da naj se poročila o delovanju učiteljs-tva v S. K. J. pošiljajo samo ob zaključku vsakega šolskega leta objavlja tudi »Pohod« od 10. III.

— I O incidentu na osnovni šoli v Stari cerkvi, kjer so slovenski učenci, ki so dobili od svojega kateheta nemške listke za veliko-nočno izpoved, te zmetali proč — piše »Pohod« od 10. III.

— I O odhodu premeščenega upr. Einspie-lerja iz Dola na novo mesto v Dalmacijo piše »Pohod« od 10. III. V isti številki piše tudi o odhodu premeščenega šol. upr. Kabaja.

— I O koncertu učiteljskega zbora prinaša »Murska Krajina« od 15. III. daljšo oceno, kjer pravi kritik, da je bil koncert kulturen dogodek za Mursko Soboto.

— I Lepe besede v slovo premeščenemu šol. upr. Ivo Miheliču je napisal »Glas nara-da« od 11. III.

— I Zaradi starega običaja »prodajanja ne-veste« polemizira »Domoljub« od 11. III. s tov. Kotnikom iz Moravé in obsoja, da se je »prodajanja neveste« udeležil tudi učitelj.

— I Iz poročila ministra za telesno vzgojo: Leta 1932. je bilo v naši državi 1200 sokolskih organizacij s 163.000 člani, danes šteje 2620 enot s 440.000 člani. Sportnih organizacij je bilo skupaj l. 1932. 2316 s 168.246 člani, zdaj jih je pa 3926 z 250.454. — Gasilstvo je šlo l. 1932. 500 čet s 60.283 gasilci, danes pa 2334 enot s 123.980 člani. (»Slovenec« 11. III.)

— I Ob 60letnici šol. upr. Markovska piše »Domoljub« z dne 11. III. o njegovem delu v Ljubnem.

— I Po amandmanu o učbenikih priobčuje »Slovenec« od 17. III. uvodnik, kjer zahteva spremembo zakona v smislu slovenskega samoupravnega šolstva ter posebnega, za naše razmere in naše ljudi razpisane razpisa slovenskih šolskih knjig.

— I Nikola Tesla bo imel 10. julija 80 let. Proslave se bodo vršile tudi s predavanji o Tesli po vseh šolah 28. maja. (Opozorjamo na knjigo o Tesli, ki je izšla v založbi M. M.)

— I O koncertu »Trboveljskih slavčkov« v Mariboru prinaša »Maribor-er Zeitung« od 11. III. skoro celo kolono dolgo oceno, kjer zbor, dirigenta in mlado solistko navdušeno hvali.

— I Lužičkim Srbom niso vzeli Nemci no-bene šole, tudi ni bil njih jezik prepovedan v šoli, v cerkvi in v družtvih — tako izjavlja nemško poslaništvo v Beogradu. (»Gottscheer-Zeitung« 10. III.)

— I O zanimivem učiteljskem zborovanju v Radečah priobčuje »Slovenski Narod« od 10. III. daljše poročilo.

— I Pod rubriko »Razgovori s čitatelji« daje »Glas naroda« od 12. III. učitelju te-le nauke: Cerkvene in šolske oblasti morajo skrbeti za potrebno harmonijo med cerkvijo in šolo. Politikujoč duhovnik ne spada v cerkev, politikujoč učitelj pa ne v šolo. Vzgoja naše mladine se mora vršiti na krščanski moralni podlagi. Učitelj brezbožnik ni usposobljen za vzgojitelja.

— I Šolski pouk v Italiji so zaradi varče-vanja s kurivom skrajšali. Odredili so tudi, da naj dobivajo učenci čim manj domačih na-log, da se konsum papirja zmanjša vsaj za 50%. (Po »Istria« od 7. III.)

— I Sprememba zakona o učbenikih. Prosvetni minister je dobil pooblastilo, da lahko izpremeni in dopolni zakon o učbenikih iz leta 1929., s tem se bo vprašanje slovenskih knjig rešilo tako, kakor zahtevajo naši interesi. (»Slovenski dom« 11. III.)

— I Delo učiteljev: Ciril Pregelj, učitelj v Celju, je izdal novo pesmarico »Fantje na vasi«. Ta teden je priredil tov. Šuligoj s svojimi »Trboveljskimi slavčki« dva koncerta v Celju, dva koncerta v Ljubljani in enega v Li-tiji. (Iz listov.)

— I Gospodinjso šolo v št. Juriju ob juž. žel. mislijo ukiniti. (»Nova doba« 13. III.)

— I Po službeni potrebi je premeščen Franc Mlekuz iz Svetja pri Celju. Po njegovi zaslugi se je začela graditi nova šola, ki še ni dograjena. (»Nova doba« 13. III.)

— I V Livoldu, v kočevskem srezu, se je otvoril nov 3. razred, tako ima šola zdaj en nemški in dva slovenska razreda. »Deutsche Zeitung« od 15. III. pripominja, da je sloven-skih otrok 40, nemških pa 90.

— I O lepem napredovanju šolskega odra na osnovni šoli v Gaberku piše »Slovenec« od 17. III.

— I Boda šolske mladine v Beogradu. Uči-teljstvo Beograda, Zemuna in Pančeva na obnem zboru svoje sekcije je zahtevalo med drugim, naj se pri osnovnih šolah osnujejo šolske kuhinje in zavetišča za revno mladino. (»Jutro« 15. II.)

— I Nove nastavitve, upokojitve in preme-ščenja učiteljev objavlja »Mariborski večer-nik« od 16. III.

—1 O nabiranju prispevkov za nov šolski prapor v Litiji piše »Jutro« od 15. III.

—1 Članek o višji osnovni šoli v Franciji prinaša marčna štev. revije »Meščanska šola«.

—1 O premetitvah Janka Štefeta in Draga Kavčiča piše »Jutro« od 15. III.

—1 Glede odprave kuluka je izročilo združenje ljubljanske strokovne organizacije državnih namestencev in upokojenecv posebno spomenico. (»Naš glas« 15. III.)

—1 Gradiščanski Hrvatje so dobili za svoje manjšinske šole posebne šolskega nadzornika iz svojih vrst v osebi R. Klandusa, ki je študiral slikarstvo na zagrebški akademiji. (»Marib. več.« 16. III.)

—1 O današnji inteligenci prinaša »Slovenija« od 13. III. daljšo študijo, kjer pisec toži, da se polagoma kvaliteta srednjih in visokih šol nivelira na mehkužno in plitvo povprečje meščanskih razvajenčkov.

Naša gospodarska organizacija

ZA ZADRUŽNIKE
NAŠIH KREDITNIH USTANOV.

1. Nalagaj vse svoje prihranke v stanovske kreditne zadruge, kajti ta pridobi z njimi sredstva, da pomaga tvojim tovarišem v stiski.

2. Svojo zadruho, ki ti pomaga v sili, podpiraj s tem, da tudi nalagaš prihranke v njej.

3. Če si si izposodil denar, glej, da ga pravočasno vrneš. Ne dopusti, da te po večkrat terjajo, kajti s tem otežuješ poslovanje svojega zavoda.

KREDITNI ZADRUGI.

Naši starejši tovariši so pred 35 leti ustanovili dve kreditni zadruzi in to v Ljubljani in Celju.

Obe sta bili ustanovljeni z namenom, dati tovarišem (icam) cenena posojila in sprejemati vloge. Med vlagatelji prevladujejo denarno mali ljudje, vse njihove vloge so popolnoma varne in izplačljive brez zadržkov.

Zatorej tovariši(-ice), poslušajte se lastnih kreditnih ustanov in tudi svoje prihranke nalagajte pri njih.

OBMORSKI UCITELJSKI DOM.

V zatišju Omišlja, nasproti Sušaka, si je to društvo kupilo lep prostor. Ima svoj zaliv, morje tu polagoma prehaja v globoko, povsod naokrog je sama trava in sredi tako lepega prostora bo stal bodoči učiteljski dom.

Uresničenje te zamisli pa je v Vaših rokah, tovariši in tovarišice. Zatorej pristopajte kot član v to zadruho. Imeli boste 30—35 % popusta in že s parkratnim bivanjem v tem domu si boste prihranili ves delež, ki znaša Din 2500.—. Ta delež lahko plačate v obrokih po Din 100.—, možna pa so že tudi plačila od Din 25.— navzgor.

Tovariši in tovarišice, upoštevajte to in pristopajte.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Nadaljnji izkaz prispevkov za »Hrenov kamen« in drugih daril: Učit. društvo za šoštanski okraj 100 Din; Učit. društvo Murska Sobota 300 Din; učiteljsko naslednjih osnovnih šol: Krčevina pri Mariboru 100 Din, Dravograd 60 Din, III. deška o. š. v Mariboru 180 Din, II. deška o. š. v Mariboru 95 Din, Sp. Sv. Kungota 100 Din, Sv. Trojica v Slov. gor. 50 Din; Pobrežje pri Mariboru 98 Din, Sv. Anton v Slov. gor. 2050 Din, mestna deška o. š. Celje 50 Din, Polensak 25 Din, Sv. Jurij v Slov. gor. 45 Din, Radvanje pri Mariboru 100 Din; Ludovik in Tončka Šijanec, Maribor, 100 Din, Zacherl Franjo, Ljutomer, 50 Din, Osterc Jožica, Mala Nedelja, 25 Din, skupaj 149850 Din, doslej v celoti darovanih 998650 Din. — Druge darila: Učit. društvo za šoštanski okraj namesto venca na grob pok. tov. Smolnikarja 100 Din, neimenovani v počastitev spomina Lojzke Kožuhove 200 Din, Zacherl Franjo, Ljutomer, v spomin pok. dr. Bezjaka 50 Din in namesto venca pok. ge. Lojzki Kožuhovi 50 Din. — Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala! M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska matica

—mm Vsebinska 6. številka »Našega roda«: Ribičič: Uvodna. Špela Pristojnik: Svetogorski pismonoša. Seliskar: Bratovščina Sinjega galeba. Jagodič: Strah. Young-Kunaver: Bivališča ljudi v tujih deželah. Kunčič: Bela cesta. (Pesem.) French: Glad. ***: Vseved. Jože Zupančič: Po prvem aprilu. Podbevšek: Ivan Grohar. — Butare. — Nafta v Jugoslaviji. — Zihnerl: Zimska olimpijada. — Mladina piše. — Uganki.

—mm Nekaj izrednega bo zbirka bolgarske mladinske proze, ki jo je sestavil in prevedel iz bolgarsčine Tone Potokar. V zbirki je 25 pravljic in povesti najboljših bolgarskih mladinskih pisateljev. Večbarvno naslovno stran je izdelal Janez Trpin, notranjo opremo knjige je uredil ing. Janko Omahen, tekst pa je ilustriral 25 naših najboljših ilustratorjev. Knjiga izide v okusni izdaji v nekoliko večjem formatu kot so naše druge izredne publikacije in bo prava zanimivost v naši mladinski literaturi. Kljub temu, da bo knjiga zelo obširna, je preračunljiva cena v prednaročilu na 20 Din za kartoniran izvod in 26 Din za trdo vezan. Naročila sprejema Mladinska Matica, Ljubljana, Francišanska ulica 6.

Šolski radio

—r XXIII. teden. Torek 24. marca ob 11. uri bo v šolskem radiju predaval prof. Emil Adamič o pomladi in glasbi. Noben letni čas ne vzbuja v človeških srcih toliko prepevajočih veselih, radostnih pesmi, kakor pomlad. Pesem spremlja človeka v cvetoči raj, v mladi gozd, na zeleneča polja, sončno jutro je polno pesmi, lunini večeri polni melodij. Predavatelj bo na številnih ploščah predvajal celo vrsto pomladne glasbe ter bo plošče povezal s pojasnjujočimi besedami. Petek, dne 27. marca bo govoril g. dr. Rudolf Kolarič ob stoletnici Ciglerjeve »Sreče v nesreči«. Razpored:

1. Doba in Ciglerjevo življenje.
2. Ciglerjevo slovstveno delo.
3. Prva slovenska izvirna povest:
 - a) Nostanek.
 - b) Nostan in zgodba s kratko vsebino.
 - c) Zgradba, osebe, jezik.
 - d) Pomen za slovensko slovstvo.

—r V kmetijskem radiju bo v nedeljo, dne 22. marca ob 16. uri predaval g. Inkrat: Kako naj pospešujemo rejo malih živali? V sredo, dne 25. marca bo ob 16. uri govoril g. inž. Tavčar: O gozdarstvu.

Stanovska organizacija JUU iz izvršnega odbora

—iz Izvršnem odboru Jugoslovenskog učiteljskog udruženja Beograd. — Upravni odbor Sreskog učiteljskog društva za srez kulski, održao je svoju prvu sednico u ovoj godini 24. februara 1936. godine u Kuli. Na ovoj sednici upravljana su mnoga staleška pitanja. Ali, ono što je najviše izazvalo interesovanja kod prisutnih članova uprave, bio je izveštaj predsednika o stanju u Jugoslovenskom učiteljskom udruženju. Sva prispela akta, bila od Sekcijske uprave iz Novog Sada, bila od Izvršnog odbora Jugoslovenskog učiteljskog udruženja iz Beograda, pročitanu su i saslušana sa najvećom pažnjom. Prilikom čitanja prispelih raspisa moglo se konstatovati na licima svih prisutnih odbornika, divljenje, koje je izazvalo hrabro i kurajno istupanje naše Centralne uprave povodom Uredbe o smanjenju činovničkih prinaložnosti. Na kraju sednice donešeno je jednoglasno rešenje, da ovaj odbor, u ime svoje i u ime celokupnog članstva ovoga sresa toplo pozdravi g. predsednika i ceo Izvršni odbor Jugoslovenskog učiteljskog udruženja. — U to ime mi Vas najsrdačnije pozdravljamo i izražavamo Vam veliku zahvalnost na energičnom i požrtvovnom radu u odbrani interesa članstva i organizacije. — U ime odbora: Predsednik: Dragomir P. Aranićki s. r. Sekretar: Radunović Savo s. r.

Iz sekcije

—s JUU — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. — Sarajevo, 11. III. 1936. — Sa zborna održanog 2. marta 1936. godine i jednodušnom zaključku njegovom pozdravljamo Vas i solidarišemo se sa vašom i ispravnom borbov za naša staleška prava. — Predsednik: Kostić s. r.

Iz društva Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO bo zborovalo v soboto dne 28. marca ob pol 9. uri v telovadnici šole na Grabnu. Poleg običajnih točkov na dnevnem redu tudi predavanje tov. Vranca »O perečih pedagoških zadevah«.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG bo zborovalo dne 4. aprila 1936. ob pol 10. uri v deški narodni šoli v Studencih po dnevnem redu, ki je bil objavljen na zborovanju v mesecu marcu.

Petrovič Simo, t. č. preds.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO sporoča tem potom svojemu članstvu dvojne važnih stvari:

1. (Za vse!) Zborovali bomo 4. aprila 1936 ob 9. uri v Hrastniku, z bogatim dnevnim redom. (Istega bomo v podrobnosti javili, čim bo možnost vsestranske njegove izvršitve zjamčenal)

2. (Za nekatere!) Društvenega blagajnika so namreč ti poštono razvezili, odbor razlaštili, organizacijo pa na cedilu pustili! Dolg na članarini znaša po zaslugi teh 1900 Din (tisočdevetsto Din). Vsem »zaostalom« so bili dolžni zneski že opetovano priobčeni, gotovo je tudi znano, čemu so bile položnice priložene? Mnogi svojega »molka« niti ne opravijo. Prosimo ponovno, da vsaj do prvega v prihodnjem mesecu uredite vsak svoj odnos napram blagajni. Za 1. april nas presenetite (ne potegnite!), ker sicer bomo primorani izvesti konsekvenco, ki jo pravila veljajo! — Odbor.

Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ŠOŠTANJ bo zborovalo 15. februara v Šoštanju ob 80% udeležbi.

Predsednik se pred prihodom na dnevni red spomni umrlega tov. A. Hrena in premisljuje tov. I. Smolnikarja. Spomin smo počastili s trikotnim »slavo«. — Namesto vencev bomo po soglasnem sklepu članstva nakazali Učit. domu v Mariboru 200 Din.

Nato prečita tov. tajnik zapisnik zadnjega zborovanja; s tem v zvezi prečita predsednik odgovor sekcije k v zapisniku navedeni

zadnje manufaktorne novosti.

resoluciji, kar vzame članstvo brez debate na znanje.

Prečitane dopise vzame članstvo istotako na znanje. Iz njih obravnave smo razbrali položaj našega stanja in prizadevanje organizacije za njegovo izboljšanje.

Za saniranje stanovskih prilik v savski banovini pa naše društvo po izjavi tov. blagajničarke ne more prispevati ničesar.

Tov. predsednik poda poročilo o seji predsedniškega zbora, ki je bila dne 9. febr. v Mariboru.

Tov. Trobej Marica predava o temi »Nekaj opazk k ženskem vprašanju«, Trobej Cilka pa »Ženska v javni službi«.

Tov. Mlinšek predlaga naj sekcija vodi borbo proti monopolizaciji šolskih knjig dalje, četudi zadeva zaenkrat izgleda kot brezuspešna.

Tov. Mencej vabi tovariše(ce) k nabiranju narodnega blaga v našem okolišu. Dotični, ki so se prijavili, bodo dobili natančna navodila.

Po zborovanju se je sestel odbor za zbiranje gradiva radi sestave novih čitank.

Tov. predsednik apelira novim članom na članstvo, naj pristopi k stanovskim gospodarskim društvom, predvsem k Samopomoči in Samopomoči za otroke.

L. Vrečko, preds. R. Macarol, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA — MESTO je zborovalo 14. februara zvečer na šentjakovski šoli z običajnim dnevnim redom in predavanjem o učiteljskih gospodarskih in socialnih ustanovah.

Predsednik je uvodoma počastil spomin pokojnega člana Vendelina Sadarja. Sledilo je poročilo o seji predsedniškega zbora JUU v Mariboru. Obširno poročilo je vsebovalo intenzivno poslovanje sekcije in centralne uprave JUU v zadevi učiteljske stalnosti in novega disciplinskega postopka, novih učnih načrtov in monopolizacije šolskih knjig. Izvzemši spomenice predsedniškega zbora, ki se ni smela čitati in ni bilo dovoljeno o njej razpravljati, je predsednik prečital in stvarno komentiral vse došle dopise in okrožnice. Ker se je od zadnjega zborovanja nabralo dokaj zanimivega materiala, je bilo njegovo obširno poročilo zelo živahno in vsestransko informativno.

Razpravi je sledilo poročilo o učiteljskih gospodarskih in socialnih ustanovah, ki ga je podal tov. Oto Oman. Poročilo je bilo kratko in jedrnat, a sprejeto s tem večjim zadovoljstvom.

V razpravi k predsednikovemu poročilu je bilo govora tudi o natečaju za nove učne načrte in o novi osnovni šoli za Bežigradom. Soglasno so bili sprejeti naslednji predlogi:

1. Društvo predloži krajevnomu šolskemu odboru in občinskemu svetu v Ljubljani vlogo s sledečimi sklepi:

a) V novo šolsko poslopje za Bežigradom naj se vseli samo osnovna šola, ker je zgradba po svoji tehnični izpeljavi tudi zidana za osnovno šolo.

b) II. deška meščanska šola naj ostane v Beethovnovi ulici, kjer ima za 390 učencev na razpolago 18 prostorov.

c) Vajeniški dom naj dobi svoje prostore v kakem drugem poslopju, ki je last mestne občine.

2. Novi učni načrti naj v vsakem oziru ustrezajo zahtevam modernih pedagoških stremeljenj. Sekcija za dravsko banovino se naprosi, da pri izvršnem odboru JUU v Beogradu izposluje podaljšanje natečaja do 1. avgusta t. l.

3. Prihodnje zborovanje naj bo celodnevno. Po izčrpanju dnevnega reda, je zaključil predsednik zborovanje, ki je trajalo nad 2 uri.

V. Mlekuz, predsednik. Josip Mihelič, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LITJA je zborovalo 15. febr. 1936 v Ljubljani pri Mikliču. Predsednik tov. Zupančič je pozdravil vse članstvo, imenoma pa sres. šol. nadzornika tov. Bezeljaka.

Uvodoma je članstvo na predsednikov poziv počastilo spomin t. Antona Hrena, učiteljskega voditelja in šol. upravitelja v Studencih pri Mariboru ter t. Friderika Kramerja, šol. upravitelja v p. iz Škofje Loke, ki je oče naše članice šmarske učiteljice tov. Olge Kramerjeve.

Nato je izrekel čestitko navzočim tov. Rozi Dolinarjevi iz Kresnice, ki slavi jubilej 25 let v Kresnicah in so njen jubilej proslavili obenem s 60-letnico obstoja šole. Na slavlju je zastopal naše društvo tov. predsednik, ki je sporočil prireditelju proslave, šol. upravitelju tov. Ivanu Tometu čestitke JUU.

Tov. Terezija Samčeva, naša članica iz Višnje gore je v krasnem, pesniško zasnovanem govoru prikazala učitelja kot vzgojitelja in človeka, ki nosi mladini sonce in svetlobo. Za lirčno poetičen referat se ji je zahvalil tov. predsednik, zborovalci pa so nagradili svojo mlado in podjetno tovarišico z močnim aplavzom.

Predsedniško poročilo je seznanilo članstvo o predsedniškem zboru v Mariboru, o učnih načrtih, monopolizaciji knjigah in o drugih stanovskih in prosvetnih vprašanjih.

Tajnica tov. Klovjarjeva seznanila članstvo z došlimi dopisi in prosila, naj vrnejo nekatere zamudne šole vprašalne pole o zadolžitvi učiteljstva. Nato poda pregled našega članstva pri gospodarskih organizacijah v banovini: Učiteljska tiskarna: 4. Samopomoč: 2. Samopomoč učit. otrok: 2. Omišaljski dom: 2. Na zborovanju sta se prijavila 2 nova zadržnika pri Učiteljski tiskarni.

V poslednjem času smo imeli nekaj novih zaščitnih primerov.

Nato navaja tov. tajnica članske spremembe in navede imenoma vse, ki zapuščajo naš srez, oziroma menjajo svoja službena mesta v srezu ob poslednjih premetitvah.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani preklicuje svojočasno dovoljenje za 50% popust našim članom, kar vzamejo zborovalci z obžalovanjem na znanje.

Tov. Acceto in drugi so obnovili vprašanje glede enkratne brezplačne krožne vožnje za učiteljstvo. Odbor je vložil že predlog na sekcijo. Potrebno pa bi bilo, da bi nas v tem podprle še ostale stanovske in druge organizacije.

Tov. Rostohar prosi predsednika naj prečita mariborsko spomenico JUU in Lapajnetove interpellacije. Predsednik odkloni poročilo o spomenici in nje čitanje, s pojasnilom so se zadovoljili tako interpellant kakor tudi ves zbor.

Tov. nadz. Bezeljak je poročal o osebnih spremembah v našem srezu, ki jih je 30. Vsem je izrekel zahvalo za vestno delo na dosedanjih službenih mestih, odhajajočim je izrekel besedo v slovo, novodošlim pa dobrodoščilo. V imenu JUU pa je storil isto tov. predsednik.

Nato smo razpravljali še o gospodarskih zadevah.

Tov. blagajnik Kopriva je poročal o blagajniških poslih. Končno je pozval tov. predsednik vse članstvo za pristop k Učiteljski tiskarni in drugim stanovskim gospodarskim edinicam. Nato je bilo zborovanje, ki ga je obiskalo 63 članov in članic zaključeno.

Jože Zupančič, preds. Stefanija Klovjar, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je zborovalo dne 7. marca t. l. v Kočevju.

Navzočih 55 članov — t. j. 46,6%.

Tovariš predsednik je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče zborovalce, imenoma novega člana tov. Kodriča Vladimirja iz Kočevja. Poročal je, da so bili premeščeni iz sresa sledeči tovariši(-ce), naši člani: Sovre Amalija, Segal Ivana, Stariha Zora, Kržin Stefan in Petelin Albin, ki se je zelo lepo poslovil od svojega društva. Odhajajoči tovariš je bil zelo agilen član in dober tovariš. — V teku zadnjih treh mesecev so izstopili iz društva tov. Horvat Marija — Kočevje, Pavc Franc — Dol. vas, Blenkuš Alojzij — Livold, Ivanc Majda — Sodražica, Zalar Amalija — Dobropolje in Vanič Ana — Dolenja vas.

Nato je poročal, da je tovariš predavatelj Dolgan Josip odpovedal svoje predavanje radi bolezni. Mesto njega je imel kratko predavanje o naši podeželski šoli kot delovni zajednici, tov. predsednik. Razvijal je sledeče misli: Na šolstvo vpliva geografska lega šole in osebnost učitelja — učitelj živi še vedno izoliran v javnosti — temu je kriva konzervativnost ljudstva. Šola nima samostojnosti — potrebno je ločiti šolstvo od politične uprave. Šoli in učiteljsstvu jemlje ugled časopisje, zlasti ono, ki je močno razširjeno med ljudstvom. Naša pedagoška literatura je še v povojih. Šola golega znanja naj izgine, živi naj v tesnem objemu z življenjem v vasi.

O gospodarskih ustanovah JUU je govoril tov. Koutny. Razvila se je živahna debata zlasti o obeh samopomočih. Tov. Peterlin Al. je predlagal, da bi se spremenili obe samopomoči na strogo matematično zasnovano zavarovanje. Odgovarjal mu je tov. Koutny, zahtevajoč, da ostaneta obe ustanovi na sedanjih podlagi.

V gospodarski odsek so bili izvoljeni tovariši Kmet, Jaklič, Sedej A. in Zupanec.

O seji predsedniškega zbora, ki se je vršil dne 9. febr. t. l. v Mariboru, je poročal tov. predsednik.

Tovarišica blagajničarka poziva vse članstvo, da bolj točno plačuje članarino. Kmet, predsednik. Čok Antonija, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU je zborovalo dne 15. februara 1936. v Domžalah. Navzočih je bilo 78 članov — t. j. 58,2%.

Predsednik tov. Napokoj je ob otvoritvi posebej pozdravil tov. Arriglerja in novodošle tovariše(-ice), onim pa, ki bodo odšli v druge srece, je želel mnogo uspeha in zadovoljstva na novih mestih. Sporočil je članstvu, da se je odbor, radi odhoda predsednika in podpredsednika upravnega odbora ter podpredsednika nadzornega odbora, na zadnji seji rekonstruiral tako, da je sedaj predsednik in blagajnik tov. Napokoj Josip, podpredsednik po tov. Chvatal Franc. Podpredsednik nadzornega odbora je tov. Golob Ivan.

Tajnik tov. Trobiš Stefan je podal poročilo o zborovanju predsednikov sreskih društev 9. febr. 1936 ter obvestil navzoče o mnogih aktualnih zadevah naše organizacije. Nato je prečital došle dopise, h katerim so se sprejeli sledeči sklepi:

1. Za ureditev razmer v savski sekciji naše društvo ne more v denarju prispevati.

2. Ravno tako se ne bo prispevalo v »Podporni fond« za brezposelne tovariše(-ice).

3. V gospodarski odsek so bili izvoljeni: tov. Rupnik Marija, Merčun Ciril in Mayer Julij.